

Eina nuo 1988 m. spalio 28 d.

LPKTS puslapis interne: <http://www.lpkts.lt>

LIETUVOS POLITINIŲ KALINIŲ IR TREMTINIŲ SĄJUNGOS SAVAITRAŠTIS

* 2014 m. vasario 14 d. *

Sveikiname Vasario 16-osios proga

Mieli buvę tremtiniai, politiniai kaliniai, Laisvės kovų dažyviai, Lietuvos patriotai, „Tremtinio“ skaitytojai,

Lietuva éjo sunkiu keliu, ne kartą kilo grésmë išnykti, pamiršti gimtąjają kalbą, tikéjimą, tačiau visais laikais rastavo jégų atsitiesti, susitelkti ir nepalùžti.

Siemet 96-ajį kartą minime vieną reikšmingiausią Lietuvos istorijos datą – Vasario 16-ąją. 1918 metų vasario 16-osios Aktais įtvirtinėti lietuvių tautos teisë į laisvę ir nepriklausomybę. 1949 metų vasario 16-ąją paskelbta Lietuvos laisvés kovos sajūdžio tarybos Deklaracija neleido prarasti tikéjimo Lietuvos laisve. Mūsų siekius ir darbus visada lydėjo Vasario 16-osios dvasia, todèl ši diena – prasmingiausia visiems, kuriems brangi tautos laisvę, valstybës nepriklausomybę.

Sveikiname Vasario 16-osios proga ir nuoširdžiai linkime geros sveikatos, optimizmo, tikéjimo savo jégomis, vienybës kilniuose darbuose Tévynës labui.

**LPKTS pirmininkas dr. Povilas Jakučionis,
LPKTS valdyba,
„Tremtinio“ redakcija**

* * *

Jau 96-ajį kartą Lietuva švenčia savo Valstybës atkûrimo dieną. Nepriklausomybë buvo iškovota atgimusio mûsų tautos branduolio sumanumu, pasišventimu ir Nepriklausomybës kovose pralietu krauju. Jos dvasios įkvépti kovësi ir Lietuvos partizanai, 1949 metų vasario 16 dieną paskelbę teisinj aktą – Lietuvos laisvés kovos sajūdžio tarybos Deklaraciją. Taigi šių metų Vasario 16-oji žymi ir šios Deklaracijos pasirašymo jubilejninius metus.

Sveikiname mielus tautiečius Vasario 16-osios šventës proga. Linkime savo dorais darbais ir supratingu pareigingumu nugalat stiprinti žaliuojančio ažuolo – mûsų valstybës – šaknis, jos tautinës dvasios gyvybingumą. Telydi mus Dievo palaima.

**LLKS vardu –
štobo viršininkas dim. mjr. Vytautas Balsys**

Šventę švësk

Pasitinkame Vasario 16-ąją. Džiaugiamës Trispalve,

„Tautiškos giesmës“ garsais, po speigë vis dažniau besišypsancia saule. Pasidžiaukime viskuo, ką turime. Ne same bédziai. Didžiausias turtas – Laisvë. Dél jos šiandien kovoja Ukraina. Turime ežerus ir upes, girių ir sodus, gamtą, kurios grožio pavydës svetimi, šventes, kurias galime švësti, privalome gerbiti.

Daug metų praéjo nuo 1918-ųjų vasario 16-osios, kai Lietuvos Taryba – dvidešimt iškilių tautos vyrų – paskelbë „atstatant nepriklausomą, demokratinius pamatais sutvarkytą Lietuvos valsitybę“.

Zodis tapo kûnu. Per 22 metus Nepriklausomybës medis išaugo galingu ažuolu, sugebëta atkurti ne tik valstybingumą, bet ir išugdyti meilë savo žemei, lietuviškai kalbai, garbingai praeicių, pasididžiavimą savo Tévynë. Ir kalendorinę datą – Vasa-

rio 16-ąją pradëjome rašyti didžiaja raide.

Pasidžiaukime, bet ir ne pamirškime sumokëtos kainos. Prisiminkime ir visiem priminkime, kad Vasario 16-oji – šventë, už kurią aukota geriausiai tautos sūnų ir dukterių, savanorių, partizanų, politinių kalinių ir tremtiniai gyvybës, kurią gynë ir Sausio 13-osios aukos.

Dvidešimt pasiryžo ir sugebëjo prikelti Lietuvą darbui ir kûrybai visose srityse, o kiek iš šimto dvidešimt keturių, atkûrusių Nepriklausomybës Kovo 11-ąją atidavë jégas ir širdj Tévynei, saugojø ir tèsé Vasario 16-osios pasiekimus? Ar tarp jų neatdirado kaišiusių pagalius i riedančius gerovén valstybës ratus? Ar nekyla klausimas, kiek mûsų išrinktųjų siekia gerovës tautai, o kiek tik sau? Pakračius sietą, ar nenustebsim patamę, kiek tame liko grûdų?!

(keliamas i 4 psl.)

Skaudžių išgyvenimų paliesti, bet nepalùžę

Susibûrė

1989-ųjų sausio 28-ąją Sąjûdžio Šilutës skyriaus narių: Virgilijaus Skirkeličiaus, Broniaus Katiliaus, Vidos Giedrikiens, Zigmo Riaukos, Sergejaus Paciuko ir kitų iniciatyva Šilutëje buvo įkurtas klubas „Tremtiny“ I steigiamajų susirinkimų MSV salëje susirinko 333 nariai. Tų pačių metų pabaigoje klubas įsiliuso į Lietuvos politinių kalinių ir tremtiniai sąjungą, buvo vienas gausiausių filialų. Tada filialas vienijo Šilutës ir Pagëgių krašto tremtinius ir politinius kalinius – daugiau nei 1200 narių.

Vasario 1 dieną Šilutës kultûros ir pramogų centre 25 metų jubiliejų šventë ne tik Šilutës filialas, bet ir atvykę buvę Pagëgių tremtiniai su Pagëgių savivaldybës administracijos direktoriaus pavaduotoju, Tomsko krašto tremtiniu Alvidu Einikiu bei Vilkyškių Johaneso Bobrovskio vidurinës mokyklos direktoriumi, Karagandos krašto tremtiniu Leonu Mišeikiu. LPKTS Šilutës filialo valdyba džiaugësi, kad į šventinį renginį susirinko daugiau nei 350 buvusių politinių kalinių, tremtinų, jų šeimų narių.

Sulaukta garbių svečių: LPKTS tarybos pirmininko dr. Gvido Rutkauskio, LPKTS Klaipëdos apskrities koordinatorius Jurgis Mykolas Endziulaitis ir Šilutës filialo vadovai Antanas Balvočius ir Ipolitas Vasiliauskis prie nuotraukų stendų



Skambėjo jungtinio tremtiniai, jaunimo ir vaikų choro dainos, kuriam dirigavo ilgametis LPKTS Šilutës filialo choro „Pamario aidas“ vadovas Vytautas Jovaiša



LPKTS tarybos pirmininkas Gvidas Rutkauskas, LPKTS Klaipëdos apskrities koordinatorius Jurgis Mykolas Endziulaitis ir Šilutës filialo vadovai Antanas Balvočius ir Ipolitas Vasiliauskis prie nuotraukų stendų



Šilutës ir Pagëgių krašto buvusius politinius kalinius, tremtinius, visus susirinkusiuosius šildë bendryste

Kunigas priminë, kad tûkstančiai Lietuvos vyrų ir moterų, nebijdami prarasti gyvybës, kovojo už Lietuvą, kad kiekviena jų auka yra prasmin-

ga, o meilë, perduoda iš kartos į kartą, kelia lietuvių dvasią. „Savo aplinkoje bûkite šviesos nešejai. Aš melsiuosi už jus, jūsų artimuosius ir tuos, kurie nebegrižo į mylimą Lietuvą“, – pažadéjo kunigas, primindamas, kad vakare aukos šv. Mišias bažnycioje.

Šilutës evangelikų liuteronų bažnyčios kunigas Remigijus Šemeklis, rankose spaustamas Naujaji Testamentą, kalbëjo ir apie knygą, kuriose aprašoma tremtis – pasakojamose istorijose ieškoma atsakymo, kaip žmogus gali elgtis taip žiauriai su kitu žmogumi. R. Šemeklis patikino, kad tremtiniams, politiniams kaliniams ištverti padéjo meilë, tikéjimas ir viltis.

Nesulaukus išvysti šių dienų atminimas pagerbtas tylos minute.

Apie nueitą kelią

Prisiminimais pasidalijo buvę LPKTS Šilutës filialo vadovai: Zigmantas Riauka, Vytautas Vaicekauskas, Edmundas Stankevičius, Ipolitas Vasiliauskis, Antanas

Mitkus, ir dabartinis – Antanas Balvočius. Šilutës rajono savivaldybës meras, šventinio renginio globëjas Šarūnas Laužikas įteikë jiems LPKTS Šilutës filialo nario, buvusio politinio kalnio, poeto, choristo, pedagogo Eduardo Šmito knygą „Nepalùžes tremtyje“.

(keliamas i 2 psl.)

Lietuvos himnu.



Laisvēs siekis nemiršta

Agnietēs VEŽBAVIČIŪTĒS, Kauno Stasio Lozoraičio vidurinēs mokyklos
12 b klasēs mokinēs, rašinys (mokytoja Rasa Zigmantavičienė)

2014 metų vasario 16 dienā sukanā 65 metai nuo Lietuvos valstybēs teisēs akto – Lietuvos laisvēs kovos sajūdžio (LLKS) tarybos 1949 metų vasario 16 dienos Deklaracijos – priēmimo. Tai paskatino mane prisiminti ir apmāstyti lietuvių tautos ilgā ir garbingā savigynos patirtī, pasyvaus ir aktyvaus priešinimosi istoriją. Lietuva pažista save kantriā, užsispyrusiā, atkakliā, iš-

saugojusiā ugnī ir po pelena.

Dar Antikoje Romos politikas, oratoriai ir filosofas Ciceronas yra pasakēs: „Geriau mirti nei vergauti“. Žmogaus prigimčiai būdingas laisvēs siekis, troškimas nusikratyti prievertas, todėl jis priverstas neišvengiamai maištauti ir išsikovoti laisvę, nes laisvę yra ir asmens, ir tautos visavertės egzistencijos pamatas.

(keliamo į 4 psl.)

Skaudžių išgyvenimų paliesti, bet nepalūžę

(atkelta iš 1 psl.)

Pirmuosius „Tremtinio“ klubo žingsnius apžvelgė Zigmantas Riauka: „Buvome pirmieji, nežinojome, kaip ir į kurią pusę pakryps īvykiai, tačiau buvome drąsūs ir ryžtingi“.

Renginio vedėjas Marius Budraitis, buvusio filialo vadovo Vytauto Vaicekauskio prašymu, perskaitė jo prisiminimus apie buvusių politinių kalinių ir tremtinių choro „Pamario aidas“ kūrimąsi. „Choras stiprino žmonių tikėjimą nepriklasomybe, drąsino juos“, – savo prisiminimuose rašo gydytojas V. Vaicekauskas.

Savo prisiminimus atsiuntė ir Edmundas Stankevičius, dabar gyvenantis Kaune. Edmundo vadovavimo laikotarpui didžiulis dėmesys skirtas rezistencijos kovų ir žuvusių tautos sūnų bei dukterų atminimo įamžinimui. Pastatyta dešimtys paminklų, kryžių, atminimo lentų, surinkta nemažai rašytinės medžiagos.

Ketvirtasis vadovas Ipolitas Vasiliauskis pastebėjo, kad jo vadovavimo filialui laikotarpis buvo kitoks: „Euforija dėl laisvos Lietuvos buvo jau praejusi. Patriotišumas atslūgo, prasidėjo „prichvatizacija“. Bet buvo ir kuo džiaugtis – tuo metu choras tapo itin savarankiškas, rašė projektus ir gaudavo lėšų išvykoms į koncertus.

Dvejus metus LPKTS Šilutės filialui vadovavęs Antanas Mitkus pasidžiaugė, kad šventės dalyviai taps ypatingo reginio liudininkais – klausysis jungtinio choro, kuriame dainuos senjorai, jaunimas iš Gardamo ir Juknaičių pagrindinių mokyklų bei patys mažiaus iš Pamario pagrindinės mokyklos: „Mūsų nebebus, o jaunimas, vaikai prisimins, kad dainavo su buvusiais tremtiniais“.

Dabartinis filialo vadovas Antanas Balvočius trumpai papasakojo apie LPKTS Šilutės filialo tolimesnės veiklos planus, bendravimą su kitomis vienuomenėmis organizacijomis, mokyklomis, jaunimu, savivaldybės seniūnijų tremtinių ir politinių kalinių skyrių stiprinimą, tremties prisiminimų rinkimą.

Pagerbė

LPKTS tarybos pirmininkas Gvidas Rutkauskas filialo nariams: Onai Zubavičienei, Zuzanai Konstancijai Medingienei, Leonui Mišeikiui, Sandrai Tamašauskienei, įteikė LPKTS padė-

kos raštus. Trečiojo laipsnio LPKTS žymenimis „Už nuopelnus Lietuvai“ apdovanoto Bronislavą Tarvydą, Regioną Tamošauskienei ir Praną Kentrą, antrojo laipsnio – Antaną Mitkų, pirmojo laipsnio – Vytautą Jovaišą.

Silutės rajono savivaldybės meras Šarūnas Laužikas specialius padėkos raštus įteikė aktyviems LPKTS Šilutės filialo nariams: Adelei Bružienei, Leonui Čelutko, Algirdui Juozui Červinskui, Leonardui Deikui, Romualdui Valentiniui Dovydaičiui, Bronislavai Birutei Gaigalienei, Eugenijui Gaižauskui, Vidai Giedrikienei, Marijonai Aldonai Jankauskienei, Danutei Kalinauskienei, Vandai Elenai Mandeikienei, Elenai Mičiulienei, Antaninai Rudminienei, Reginai Tamošauskienei, Vytautui Vaicekauskui, Ipolitui Vasiliauskui, Genovaitei Voitenko, Antanui Mitkui.

LPKTS Šilutės filialo vadovas Antanas Balvočius taip pat įteikė padėkos raštus aktyviausiemis Šilutės filialo nariams.

Sveikinimo kalbą pasakė LPKTS Klaipėdos apskrities koordinatorius Jurgis Mykolas Endziulaitis ir LPKTS Šilutės filialo pirmininkui Antanui Balvočiui įteikė padėkos raštą visam Šilutės filialui.

Skambėjo dainos, veikė parodos

Šventinį renginį papuošė Gardamo pagrindinės mokyklos moksleivių ir mokytoju parengtas montažas. „Be jūsų nesuprastume, kas yra Tėvynė“, – nuskambėjo žodžiai iš jaunimo lūpų.

Dainavo mišrus choras „Pamario aidas“. Keletą dainų choras atliko kartu su Juknaičių, Gardamo bei „Pamario“ pagrindinių mokyklų moksleiviais. Šventinį renginį karūnavo Bikavėnų liaudiškos muzikos kapela „Lolytėlė“.

Kultūros ir pramogų centro fojé veikė F. Bajoraičio viešosios bibliotekos ir LPKTS Šilutės filialo paruošta veiklos nuotraukų bei Gardamo pagrindinės mokyklos moksleivių sukurtų skrajučių tremties tema paroda. Šios parodos bus eksponuojamos LPKTS renginių seniūnijose metu.

Antanas BALVOČIUS

(Parengta pagal Šilutės ir Pagėgių krašto laikraštyje „Pamarys“ publikuotą straipsnį) Laimos Putriuvienės ir Antano Balvočiaus nuotraukos

Dėl ketinimo statyti paminkla Dainavos partizanų apygardai

LPKTS pareiškimas

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga, vienijanti apie 40 tūkstančių Laisvės kovų dalyvių, buvusių politinių kalinių ir tremtinių, jau ne kartą yra pareiškusi savo nuomonę, kad pagal LR Vyriausybės patvirtintą programą partizanų apygardoms statomiems paminklams vieta turėtų būti parenkama apskričių miestų centrinė aikštėse. Ten juos galėtų pamatyti daugiau žmonių, būtų patogiau aplankytin, pagerbtin už Lietuvos laisvę žuvusių partizanų ar edukacijos tikslais. Apie tai buvo informuotos suinteresuotos valsbytinės ir savivaldybių institucijos.

Paminklai pastatytini jau aštuonioms partizanų apygardoms. Deja, ne visada buvo atsižvelgta į mūsų nuomonę. Liko nepastatytas tik paminklas Dainavos apygardos partizanams. Jau antro metus LGGRTC nesėkmingai ren-

ka jam vietą. Sunku patikėti, kad Alytaus miesto ir rajono merai atsiskė paminklo, nes jis esą sukiršintu visuomenę. Absurdiškas argumentas!

Galiausiai apsistota prie Varėnos rajono Merkinės kryžių kalnelio, kur jau yra pastatyti paminklai Merkio rinktinei, LPKTS Varėnos filialo iniciatyva, visuomenės paaukotomis lėšomis ir žuvusių partizanų artimųjų pastangomis sutvarkyta aplinka. Numatoma memorialo rekonstrukcija su paminklų autoriais ir statytojais nederinta.

Mūsų nuomone, tinkamiausia paminklo Dainavos apygardos partizanams vieta būtų Alytaus miesto centrinė aikštė.

Raginame visas sprendžiamają galią turinčias valdžios institucijas atsižvelgti į mūsų nuomonę ir ši jautrų klausimą išspręsti.

Dėl sovietinių kino filmų rodymo mokyklose

LPKTS pareiškimas

Lietuvos kino centro (LKC) direktorius Rolandas Kvietkauskas ketina iš Rusijos kino archyvų „Gosfilmfond“ nupirkti 10–15 sovietinio laikotarpio lietuviškų kino filmų ir rodymą juos mokyklose, kaip aukšto meninio lygio kūrinius, galbūt jų demonstravimą palydint atitinkamais komentarais. Apie tai jis kalbėjo sausio 28 dieną per LKC metinį veiklos pristatymą spaudos konferencijoje ir interviu žurnalistams. Tarp sovietinės propagandos „šedevry“ jis vardino ir tokius filmus, kaip V.Žalakevičiaus „Niekas nenorėjo mirti“, kuriamė grubiai iškraipoma istorinė tiesa apie partizanų karą, vaizduojant jį, kaip lietuvių tarpusavio kovą. Jis ketino kreiptis į Švietimo ir mokslo ministeriją, kad filmai būtų rodomi mokyklose edukaciniais tiklais – mokyti jaunimą pažinti ir vertinti kino meną. Tuo pačiu tikimasi ir valstybės paramos. Lietuvos radjas per kultūros žinias mini filmą „Niekas nenorėjo mirti“, kaip geriausią sukurtą Lietuvos.

Nors LPKTS ne kartą griežtai protestavo prieš šio filmo propagavimą, Kultūros ministerijos valdininkai dažnai būtent jį rekomenduoja lietuviško kino meno reprezentacijoms užsienyje.

Abejojame, ar šiems geriemis tiklams būtina naudoti sovietinės propagandos filmus? Ar nepriklasomoje Lietuvos nėra sukurta meniškai brandžių kino filmų? Visiems gerai žinoma,

kad okupuotoje Lietuvoje kino filmų, kaip ir kitų literatūros ar meno kūrinių, be sovietinės ideologijos propagandos elementų negalima buvo viešai rodymo. Kiekvienas kūrėjas privailejo tą „duoklę“ atiduoti. Tuo labiau kad kinas buvo laikomas svarbiausia komunistinės ideologijos sklaidos priemone.

Galima įtarti, kad ši idėja – viena iš Rusijos įtakos „minkštujų galių“ formų, bandant diegti sovietinę mastyse nūmūs jauniosios kartos sąmonę. Juolab kad šios iniciatyvos laikas keisai sutampa su skandaliniu nuskambėjusiu Rusijos užsienio reikalų ministro Sergejaus Lavrovo skelbta programa „Rusiška mokykla užsienyje“. Sąmoningai ar nesąmoningai kimbama ant pamėtėto kabliuko.

Laikome savo pilietine pareiga atkreipti Švietimo ir mokslo bei Kultūros ministerijų vadovų ir mokyklu direktorių dėmesį į ši rizikingą ir pavojingą jautrumo savimonei sumanymą ir laiku užkirsti kelią galimam jo igyvendinimui.

Jei Lietuvos kino kūrėjai nerastų tokiam tikslui tinkamų šio laikotarpio filmų (tuo sunku patikėti), neatmetame, kad iš minimų 10 ar 15 būtų tikrai aukšto meninio lygio ir mažai ideologizuotų filmų. Atidžiai peržiūrėjus ir su reikiamais komentarais galima būtų kuriuos iš jų rodymo mokyklose. Taip pat ir reprezentacijos užsienyje.

Dėl viešojo vietinio susisiekimo transporto lengvatų Vilniuje ir Kaune

minuoto bilieto kaina – 10 litų.

Kauno miesto taryba numatė pašaišią transporto lengvatą – nuo šių metų kovo 1 dienos 80-mečiai ir vyresni, taip pat buvę tremtiniai ir politiniai kaliniai, buvusių getų, koncentracijos ar kitokio tipo prievertinių stovyklų kaliniai, Lietuvos Respublikos nepriklasomybės gynėjai, nukentėjusieji nuo 1991 metų sausio 11–13 dienomis ir po to vykdytos SSRS agresijos, Kaune galės terminuot 12 mėnesių (365 dienų) bilietą išsigyti už 12 litų.

„Tremtinio“ inf.



LPKTS valdybos posėdyje

Vasario 8 dieną Lietuvos politinių kalinių ir tremtiniių sajungos buveinėje įvyko LPKTS valdybos posėdis. Jo pradžioje buvo pasveikinta jubiliejinį gimtadienį švenčianti LPKTS valdybos narė ir Šiaulių filialo pirmininkė Valerija Jokubauskienė.

Valdybos pirmininkas Edwardas Strončikas apžvelgė valdybos darbą. Nuo paskutinio valdybos posėdžio įvyko du elektroniniai valdybos posėdžiai, kuriuose svarstytos apdovanojimai „Už nuopelnus Lietuvai“ teiktos kandidatūros. E. Strončikas pasidžiaugė, kad Kauno rezistencijos ir tremties muziejuje jau šildomas dujomis, kad su LPKTS pastato pirmojo aukšto nuomininkais sudarytos naujos, 10 procentų didesnės nuomos sutartys. Jis informavo, kad šiaisiai metais jau įvyko pasitarimai dėl dainų ir poezijos šventės „Leiskit į Tėvynę“ Kaune, sąskrydžio „Su Lietuva širdy“ Ariogaloje ir LPKTS jaunesnių kartos sąskrydžio Pakruojoje. Pastarojo datą pasiūlyta ir nutarta perkelti į gegužę 31 dieną.

LPKTS pirmininkas dr. Povilas Jakucionis aptarė organizacinius klausimus. Jis primė anksčiau siūlytas, bet dar neįgyvendintas iniciatyvas: sudaryti veiklos programą, rinkti iš žmonių tremties reliktas, žinias apie bunkerius.

Aptarti 2013 metų LPKTS pajamų–išlaidų sąmatos vykdymo rezultatai ir 2014 metų pajamų–išlaidų sąmata. Pritarta Finansų komiteto nutarimams.

Apie pasiruošimą LPKTS XXI ataskaitiniam rinkiminiam suvažiavimui kalbėjo atsakingoji sekretorė Ona Tamošaitienė. Suvažiavimas įvyks kovo 29 dieną 11 valandą Kaune, „Girstučio“ kultūros centro salėje. Valdybos nariams pateikta preliminari suvažiavimo darbotvarė, papildytas kandidatų į LPKTS tarybą sąrašas. Šis sąrašas bus reitinguojojas vasarį 22 dieną 11 valandą įvyksiantiame tarybos posėdyje ir tvirtinamas suvažiavime.

Valandą prieš posėdį (nuo 10 val.) pasiūlyta susirinkti LPKTS komitetų nariams apartyti komitetų veiklą.

Suvažiavimo klausimams bus skirtas kovo 8 dieną įvyksiantis LPKTS valdybos posėdis.

Dėl apdovanojimo žymeniu „Už nuopelnus Lietuvai“ prijunta Tauragės, Vilniaus, Šiaulių filialų prašymams.

LPKTS valdyba priėmė du pareiškimus: „Dėl sovietinių kino filmų rodymo mokyklose“ ir „Dėl ketinimo statyti paminklą Dainavos partizanų apygardai“ (spausdiname atskirai).

„Tremtinio“ inf.

Kodėl taip puolama TS-LKD?

„Vėl tapusioje suverenia valstybe Lietuvoje tyliai ir nepastebimai buvo atkurtas anti-demokratinis nomenklaturinis režimas“, „Atsijojuis nepatikimuosis“, iš tirpstantio Sajūdžio likučių išsikristalizavo nomenklaturinis būsimųjų „konservatorių“ branduolis“, „laikotarpiu nuo 1991 metų rugpjūčio pučo iki 1992 metų Seimo rinkimų šalyje įvyko šliaužiantis antisajūdinis perversmas, pasibaigęs neosvietinio nomenklaturinio režimo restauraciją“ – tai vieno žymaus filosofo mintys apie šiandieninės Lietuvos situaciją, paskelbtos Romanovui priklausančios žiniasklaidos grupės leidinyje, kuris pardavinėjamas kone kiekvienoje kaimo krautuvėlėje... Nesigilinsime į niuansus, verčiančius garbingą filosofą rašyti tokio lygio spaudoje, tačiau nesistebėti tokio misijo išsakytomis mintimis negalime – neaugi jis iš tikrujų nesupranta, kas buvo ir yra nomenklatura arba kodėl Sajūdžio pralaimėjo 1992 metų Seimo rinkimus? Ir kam naudinga jo eskaluojama antikonservatoriška propaganda? Be abejos, supranta, kaip ir tai, jog platus tokio „žinių“ skaitytojų ratas kaime nelinkęs filosofuoti ir giliinti į politines subtilybes ir kad jo pasąmonėje yra giliai išišaknijęs „prie rusu buvo geriau“. Štai jums ir atsakymas, kodėl žmonės balsuoja „patys prieš save“. Užtenka plačiosioms visuomenės masėms pamėtēti kokį nors siundinantį kąsnelį, pagardintą išpuoseleita neapykanta Landsbergiui ir konservatoriams (ech, kaip sekmingai nepriklausomybės aušroje komunistai sužaidė stribu mentalitetu!), ir bus galima sužlugdyti pačias kilniausias ir valstybei naudingiausias iniciatyvas. O jei dar pridės solidžias sumas, dosnai tuo tikslu skiriamas iš „artimojo užsienio“ (kuriame naivaus kaimiečio galvoje tebetyro gero gyvenimo įvaizdis, pakurstomas rusiškų filmų), tai rezultatas bus garantuotas: „ne“ – atominės elektrinės statybų, „ne“ – žemės ūkio paskirties žemės pardavimui, „ne“ – eurui, „ne“ – ES, „ne“ – NATO ir pagaliau – „taip“ Eurazijai.

Liūdnas scenarius, bet akiavaidus. Tik būtų labai įdomu sužinoti, ką tuomet kalbės garbus filosofas – ar vėl bus kaltinami konservatoriai, neva įvykdę šliaužianti perversmą ir atvedę Lietuvą į Euraziją? Atsakymas vienas – kol Lietuvosje yra konkreti politinė partija, neleidžianti Lietuvai nusiristi į rusiškos meškos „globėjišką“ glėbi, tol konservatoriai bus kaltinami būtomis ir nebū-

tomis nuodėmėmis, o ši juoda darbą daryti nesibodės ir iki šiol garbingais laikyti žmonės. Atrodo, vieną iš atsakymų, kodel taip beatodairiškai pradėta puli TS-LKD partija ir jos lyderiai bei idėjinai vadovai, galima rasti susipažinus su praejus penktadienį Vilniuje vykusio seminario „Modernios Lietuvos kūryba: Minkštasis Rusijos sulaikymo strategija“ medžiaga. Siame seminare politikai, ekspertai, užsienio valstybių ambasadų atstovai diskutoavo apie Rusijos minkštasis grėsmes. Joje kalbą sakė ir TS-LKD pirmininkas Andrius Kubilius. Pateikiame vieną nedidelę šios kalbos ištrauką:

„Kas vyko pastaruoju metu Rusijoje?

2012 metų vasaris: pasirodo V. Putino priešrinkiminis straipsnis, kuriame pirmą kartą šiuolaikinėje Rusijoje kalbama apie Rusijos minkštają galią, kaip jos užsienio politikos instrumentą, nurodant, kad Rusijos dalyvavimas artimojo užsienio šalyse turi padidėti bent per eilę.

2012 metų kovas: pagrindinio Rusijos „minkštostios galios“ centro „Rossotrudničestvo“ vadovu paskiriamas K. Kosačiovės, buvęs ilgametis Rusijos Dūmos Užsienio reikalų komiteto pirmininkas. „Rossotrudničestvo“, toks modernių laikų Kominterno atitikmuo, buvo įkurtas 2008 metais. 2013 metais „Rossotrudničestvo“ biudžetas pasiekė 500 milijonų dolerių ir kiekvienais metais didėja po 15–20 procentų.

2012 metų spalis: K. Kosačiovė paskelbia etapinių straipsnių „Rusijos minkštujų galių specifika“, kuriame apibrėžia pagrindinį Rusijos minkštujų galių tikslą – būti pagrindiniu Rusijos užsienio politikos instrumentu.

2013 metų vasaris: V. Putinas paskelbia naują Rusijos užsienio politikos doktriną. Iteisinama ir iprasminama K. Kosačiovo išdėstyta nuostata apie „minkštostios galios“ svarbą Rusijos užsienio politikoje.

Tuo pat metu Lietuvoje:

2012 metų liepa: Seime V. Žiemelio iniciatyva ir socialdemokratų balsais priimamas nutarimas kartu su Seimo rinkimais rengti referendumą prieš Visagino atominę elektrownę (VAE). Garliavos istorija, keletą metų lydėjusi visas strategines energetikos pertvarkas, persikelia į „anti VAE“ istoriją.

2012 metų spalis: dauguma žmonių referendume balsuoja prieš VAE projektą.

2013 metų rugsėjis: po istrikių, gerai organizuotos ir fi-

Įvykiai, komentarai

nansuotos kampanijos prieš skalūnų žvalgybą, JAV kompanija „Chevron“ palieka Lietuvą.

2014 metų sausis–vasaris: paaiškėja, kad gerai organizuota ir finansuota kampanija inicijuoti antikonstitucinį ir antieuropinį referendumą prieš žemės pardavimą ES piliečiams, iš esmės pavyko – atsirado beveik 300 tūkstančių Lietuvos piliečių, padėjusių parašus po tokia iniciatyva.

Už visų šių trijų didelių ir gerai organizuotų akcijų stovėjo ir stambus lietuviškas verslas, turintis didelių verslo interesų Rusijoje.

Štai tokie sutapimai, kuriuos matome. Nebijokime matyti to, ką matome. Nebijodami to matyti ir matydamis vis intensyvesnį Rusijos „minkštujų galių“ strategijos pakan-kamai sekmingą bei rezultatyvų įgyvendinimą, mes ir skelbiame savą „Minkštają Rusijos sulaikymo strategiją“. Siekdami visų pirma paskatinti atvirą diskusiją apie tai, ką matome ir ką turime daryti, kad kai ko nebebūtų ir mes to nebematytume. 2007 metais paskelbėme panašų dokumentą, kuris vadinosi tiesiog „Rusijos sulaikymo strategija“, kurią dabar pavadinčiu „kietaja strategija“, nes ten kalbėjome apie „kietuosius“ energetinės nepriklausomybės dalykus. Po 2008 metų toje strategijoje numatytu „kietuoju“ energetikos pertvarkos keliu ir įjome. Daabar kviečiame susirūpinti „minkštaisiais“ Lietuvos reikalais.“

Apie kalboje minimą „Minkštają Rusijos sulaikymo strategiją“ dar ne kartą kalbėsime (galime neabejoti – ji bus sužlugdyti aršiau, nei patys jos autorai), bet šikart dėmesi norėtusi atkreipti į vieną daiką – pateiktoje Andrius Kubilius kalbos ištraukoje yra atsakymą sufleruojantis sakiny, kuriame paminėta data – 2007 metai. Greičiausiai tada Rusijos minkštostios galios projekto sumanytojai suprato, jog Lietuvos yra politinė jėga, nepražiopsojusios užmačių ir tiksliai juos įvardijusi. Todėl ir nuspręsta sunaikinti šią partiją visomis legaliomis priemonėmis – pakirsti jos eilinių narių pasitikėjimą lydereis (tieki vadovaujančiais, tiek ir idėjiniais), vėliau atimti galimybę jiems dalyvauti valstybės valdyme, o paskui galbūt ir fiziskai „susitvarkyti“, pavyzdžiui, pasodinti įkalėjimus. Žinoma, visa tai padaryti reikia savų rankomis. Ar ne tokias liūdnas tendencijas stebime šiandien?

Gintaras MARKEVIČIUS

Kariniai valstybių biudžetai auga kaip ant mielių

Karinis Rusijos biudžetas, pasak valstybių karinių išlaidų analitikų, 2013 metais sudarė beveik 70 milijardų dolerių. Tai trečias pagal dydį tokį išlaidų rodiklis pasaulyje. Negana to, pagal Rusijos valstybės Dūmos nutarimą, išlaidos karinėms šalies reikmėms dar labiau išaugo: nuo 69 milijardų, išleistų 2013 metais, jos pakils iki 98 milijardų, numatomu skirti 2016 metais. 2013 metais šalies biudžetas karinėms reikmėms skyrė 15,7 procen-to, o 2016 metais šios paskirties pinigų sumos sudarys 20,6 procento Rusijos nacionalinio biudžeto. Pasak analitikų, jau 2015 metais Rusijos ir Kinijos kariniai biudžetai, kartu sudėjus, viršys visų 28 Europos Sąjungos šalių analogiškų biudžetų sumą.

2013 metais, analizuojant karinių lėšų tendencijas, pas-tebėta, kad keturios iš penkių labiausiai augusiu ginklavimosi rinkui buvo Artimuosiuose Rytuose (pavyzdžiui, Saudo Arabijos gynybos biudžetas per 10 metų išaugo trigubai). Taip pat padaryta išvada, kad ne NATO šalių kariniai biudžetai pralenks aljanso biudžetą 2021 metais, o bendras Didžiosios Britanijos, Prancūzijos ir Vokietijos karines išlaidas jau kitais metais aplenkis viena Kinija, skirsiant gynybai beveik 160 milijardų (minėtos ES šaly - 150 milijardų).

Kol kas daugiausia lėšų karinėms reikmėms skiria šiu valstybių dešimtukas: JAV (585,4 mlrd.), Kinija (139,2 mlrd.), Rusija (68,8 mlrd.), Didžioji Britanija (58,8 mlrd.), Japonija (56,8 mlrd.), Prancūzija (53 mlrd.), Indija (46,1 mlrd.), Vokietija (44,6 mlrd.), Saudo Arabija (42,8 mlrd.), Pietų Korėja (31,5 mlrd.).

Antrajį dešimtuką sudaro Brazilija, Australija, Italija, Turkija, Kanada, Taivanas, Ispanija, Kolumbija, Izraelis ir Alžyras.

Kalbant apie Lietuvos reikalus šioje srityje galima tik apgailestauti, kad net santūriejų estai turėjo progos pasišaipyti iš mūsų nerūpestingumo ir nesugebėjimo skirti gynybai bent 2 procentų bendrojo vidaus produkto. Pagal 2013 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymą, asignavimai Krašto apsaugos ministerijai sudarė 924,6 milijono litų. Tai yra 0,78 procento bendrojo vidaus produkto. **Gintaras MARKEVIČIUS**



Laisvės siekis nemiršta

Agnietės VEŽBAVIČIŪTĖS, Kauno Stasio Lozoraičio vidurinės mokyklos 12 b klasės mokinės, rašinys (mokytoja Rasa Zigmantavičienė)

(atkelta iš 2 psl.)

Lietuvos valstybė, kadaise išplėtusi savo ribas net iki Juodosios jūros, ilgai kovoju si stipriaus priešais, galiausiai atsidūrė galingos Rusijos imperijos nuguose. Ši, likvidavusi Abiejų Tautų Respubliką, Lietuvą ėmė rusinti. Prie nutautinimo prisidėjo ir kaizerinė Vokietija. Tačiau 123 metus engta Lietuva išsaugojo savo identitetą ir išsilaisvino – 1918 metų vasario 16 dieną paskelbė nepriklausomybę. Atrodo, tauta galutinai nusikratė vergystės, tačiau po 22 metų, 1940-aisiais, šalį vėl okupavo SSRS, tik šikart dar žiauresnė, jau nebe imperija besivadinanti, o socialistinių respublikų sąjunga tapusi. Atėjo juodas amžius Lietuvai – prasidėjo sovietizacija, kurią lydėjo masiniai trėmimai, jie tėsesi ir po Antrojo pasaulinio karo. Kadangi Lietuva neturėjo jokios galimybės pradeti atviros kovos su sovietine kariuomene, padėtis atrodė beviltiška. Tačiau tauta nepasidavė, atsirado didvyrių, pasiryžusių kovoti už Tėvynės laisvę, – tai partizanai. Tūkstančiai vyru, palikę savo šeimas, pradėjo kovą su okupantu.

Visą pokarį Lietuvos pro-

vincija gyveno įtemptai. Vyko nuožmi kova tarp Lietuvos neprieklausomybė ginančių partizanų ir vis gausiau i Lietuvą sutraukiamos sovietinės kariuomenės, kuriai, deja, talkino sovietinį režimą palaikantys gyventojai, vadinami stribais. Kovotojų jėgos nelygios. Ar galima buvo išsivaizduoti, kad pasiryžę aukotis partizanai įveiks ką tik pasaulinių karų laimėjusios Sovietų sąjungos karinę galybę?

Už puikiai organizuotą ir apginkluotą Raudonąją armiją partizanai buvo pranašesni tik ryžtu ir troškimu nugalėti. Tad partizanai ēmė vienyti. Partizanai stengėsi suvienyti okupuotoje Lietuvoje veikusias partizanų karines-territorines struktūras. Išsirinko vadus, įkūrė Bendro Demokratinio Pasipriešinimo Sajūdį, Vyriausiąjį Lietuvos Atstato Komitetą, ēmësi ne tik ginkluoto, bet ir politinio pasipriešinimo. 1949-ųjų metų vasarį Prisikėlimo apygardoje, Šiaulių apskrities Minaičių kaimme, organizuotas visos Lietuvos partizanų atstovų suvažiavimas. Čia simbolinę Vasario 16-ąją ir buvo pasirašyta Lietuvos laisvės kovos sajūdžio tarybos Deklaracija. Sis dokumentas sudarė teisinį ir politi-

nį Lietuvos ginkluoto pasipriešinimo pagrindą, suteikė Laisvės kovoms naują pobūdį, įteisino LLKS kaip visuotino organizuoto ginkluoto pasipriešinimo sovietinei okupacijai organizaciją, o jostarybą – kaip vienintelę teisętą valdžią okupuotos Lietuvos teritorijoje. Svarbiausias tikslas – laisvos, demokratinės Lietuvos valstybės atkūrimas.

Laikraštyje „Partizanas“ 1951 metų liepos 20 dieną buvo rašoma: „Zmogaus, o ypač tautos laisvei, kainos nėra. Laisvė neįkainojama todėl, kad be jos gyventi neįmanoma, gyvenimas tampa beprasmis. Žmogus, išsižadėjęs laisvęs, netenka savo žmogiškojo orumo...“ Visada yra galimybė rinktis laisvę, nors ir gyvybės kaina. Partizanai pasirinko. Jų auka nenuėjo veltui: 1990 metų kovo 11-ąją – jau kitų pasiryželių, tėsusiu pradėtą Laisvės kovą, dėka Lietuva tapo nepriklausoma valstybe.

Aš gimiau jau laisvoje Lietuvoje. Turiu visas galimybes gyventi, mokyti, laisvai reikštai savo mintis, kalbėti gmtaja kalba, puoselėti tradicijas ir kultūrą. Bet tvirtai žinau – nevalia pamiršti tų, kuriems už tai esu ir esame dėkingi.

Ką man reiškia Lietuvos laisvės kovos sajūdžio tarybos 1949 metų vasario 16 dienos Deklaracija?

Aurelijos SKUČAITĖS, Kauno Stasio Lozoraičio vidurinės mokyklos 12 b klasės mokinės, rašinys (mokytoja Olga Cironkaitė)

Patriotiskumas ir laisvės pojūtis visada buvo gyvi mūsų širdyse. Tačiau aplinkybėmis ir pasauliu keičiantis, mes vis dažniau iškeičiame patriotiskumą į kosmopolitizmą ir laisvę suvokiamė šiek tiek kitaip nei mūsų tautos didvyriai jų suvokė 20 amžiaus viduryje. Bet ar tikrai kiekvieno jauno žmogaus širdyje nebeliko vietos jausmams, kurie ikvėpė partizanus veržtis į miškus ir, visko atsisakius, paaukoti savo ateiti Tėvynei?

Šiandienos Lietuvos jaunimui Laisvės kovos nebéra tokios aktualios. Juos labiau domina naujos technologijos, žiniasklaida, kompiuteriniai žaidimai, veiksmo filmai. Retas kuris susimąsto apie tai, kokius sunkumus teko patirti okupuotam žmogui. Nors, atrodo, visai nesenai, tik prieš šešiasdešimt penkerius metus, mes neturėjome laisvės, buvome engiami okupantų ir užmiršti pasaulio. Tačiau per pasutinius šešiasdešimt metų pasaulis padarė milžinišką pažangą tiek informacijos, tiek susi-

siekimo srityje. Atrodo, kad dabar jis tapo labai mažas ir jo žmonės yra arčiau vienas kito nei kada nors buvo. Būtent dėl šių priežasčių šiuolaikinis jaunuolis vis dažniau jaučia, kad visas pasaulis yra jo tévynė. Ir jam labai labai sunku suvokti tą galimo tévynės praradimo skausmą, kuri jautė partizanai ir bet kokiomis priemonėmis bandė tai sustabdyti.

Tačiau nors tokiu pačiu jausmų dabartiniai jaunuoliai nebebjaučia Tėvynei, bet jie tikrai jaučia pagarbą visiems Lietuvos partizanams, kurie padėjo žmonėms nepasiduoti okupantų valdžiai ir puoselejo, išlaikė tautiškumą.

Kiekvienas jaunas lietuvis yra visa širdimi dėkingas tiems, kurie paaukojo savo gyvenimą motinai Lietuvai. Tokiomis dienomis kaip Vasario 16-oji ar Sausio 13-oji mes prisimename tą milžinišką indėlį žmonių, iškelusių Tėvynės ir ateities kartų laisvę aukščiau už savo gyvybę. Tai – aukščiausias didvyriškumas, ir nemanau, kad dau-

gelis galėtų tokia savybe pasigirti, jeigu šiandien Lietuvą vėl okupuotų svetimšliai, kurių tikslai – nutautinti ir sunaikinti mūsų kraštą. Tačiau aš neabejoju – jei mūsų Tėvynei grėstų sunaikinimas, žmonės vėl dainuotų Maironio „Lietuva brangi“ ir Bernardo Brazdžionio „Saukiu aš tautą“, iš naujo skatinančias lietuvius nepasiduoti, sukilti, kovoti už gmtąjį kraštą, kaip tai darė mūsų seneliai dėl geresnės lietuviškos, išlaikyto ateities ir mūsų namų. Tikiu, kad atsirastų tokius pat puikių šauklių į mūsų net ir iš šiandienos supasaulėjusio jaunimo.

Taigi 1949 metų vasario 16-osios Deklaracija – ne vien tik istorijos įvykių liudijimas. Tai pagarbą Tėvynės gynėjams keliantis puslapis kiekvieno lietuvio istorijoje. Tačiau tai yra kartu ir priminimas, kad bet kokias laikais, bet kokioje vienuomenėje yra vilties iš mūsų kartais lengvabūdiškos kartos padaryti šauklius ir karius Tėvynę ginti, būsimų mūsų vaikų ir vaikaičių žemę saugoti.

Sveikiname

Gyvenimas – tai nesibaigiantis laukimas, Jau atlikti ir dar nepradėti darbai.

Gyvenimas – tai amžinas siekimas, Suspēti padaryti tai, ko dar nepadarei...

Garbingų jubiliejinių gimtadienių proga sveikiname vasario mėnesį gimusius LPKTS Rokiškio filialo narius:

Joną JANKŪ – 90-ojo,

Genę SUVAIZDYTĘ-KIAULĖNIENĘ – 85-ojo,

Stefą PALIVONAITĘ-ŠAKALIENĘ ir

Liną ŠAKALI – 80-ojo.

Linkime kasdieninės laimės, sveikatos ir Aukščiausiojo palaimos.

LPKTS Rokiškio filialas

* * *

Gerbiamas Petrai GVAZDAUSKAI,

Jums – aštuonios dešimties metų!

Džiugu, kad šiame pasauliye Jūs esate ne vienės: su Jumis – žmona, vaikai, vakaiciai, giminės, artimieji ir mes, likimo ešelonų broliai, sesės, kolegos, bendražygiai.

Priimkite nuoširdžius sveikinimus garbingo jubiliejaus proga:

Tegul Jūsų sveikata išlieka stipri,

Tegul Jūs glamonėja sau lės šiluma,

Tegul Jūs namai būna pilni džiaugsmo,

Tegul Jūsų širdis ištvermingai plaka pažinimo proceso kelyje,

Tegul Jūs lydi Dievo palaima.

Šypsokitės jubiliejaus proga!

LPKTS Vilniaus skyrius, LPKTS valdyba

* * *

Garbingo 70-ojo jubiliejaus proga sveikiname Laisvės kovojo sūnų, LPKTS Kauno filialo nari, Kauno miesto savivaldybės tarybos nari, Švietimo ir ugdymo komiteto pirmininko pavaduotoją Gediminą BUDNIKĄ.

Linkime geriausios sveikatos ir neblėstančios energijos darbams dėl Tėvynės.

Antanas Lukša, LPKTS Kauno filialas



Šventę švęsk

(atkelta iš 1 psl.)

Teigiamo, kad Lietuva priklauso Europoje pagal išsilavinusių asmenų skaičių, bet pažiūrėjus transliuojamus posėdžius, kyla abejonė, ar priklauso pagal protaujančių skaičių...

Praėjusios dienos ir liktų tik praeitimi, jei nepaliktu pėdsakų mūsų dabarčiai, neturėtų įtakos ateities kartoms. Praeitis ne vieno mūsų gyvenimą pasuko lemtinga kryptimi pasirenkant kelio gaires, požiūri į vertibes. Kaip gali nebranginti šventęs, kai vaikystės prisiminimuose tebeaidi šūviai ir granatų sprogimai, vasario 16-ąjį apšarmoję pakelės žilvičiai, su šarmos spalva susiliejusio, prie kamieno priklijuoto, gal-

todėl stribų nepastebėto ir nenuplėšto lapelio su užrašu: „Lietuvi, Vasario šešioliktojų mūsų šventę. Lietuva vėl bus laisva. Mirtis okupantams!“

O vieškelio rogių vėžėse raudonavo kraujo lašai... Vėžė nušautus partizanus – už meilę Tėvynei, už Vasario 16-ąją. Ir už mūsų gyvenimą šiandien. Nedaug liko tų dieiny liudininkų. Aš mačiau ir girdėjau, todėl negaliu tylėti. Vien iš pagarbos jų aukoms, tiems sniege pražyduusiems žiedams. Vien dėl to, kad nei viena Vasario 16-oji, nei viena Sausio 13-oji ir jokia kita diena daugiau nesipuoštų kraujo žiedais. Niekada!

Sveikinu didžiosios šventės proga, Lietuva!

Algirdas BLAŽYS



Sovietinį genocidą ir rezistenciją menantys paminklai Laukuvos apylinkėse

Ištraukos iš knygos „Pietų Medininkai. Keliautojo po Laukuvos apylinkes žinynas“

Vabalai – šiaurės rytinis Laukuvos priemiestis. Rytiniame kaimo pakraštyje, prie Laukuvos–Varnių asfaltkelio, 2009 metais pastatytas paminklinis akmuo 1950 metais čia žuvusiems partizanams. Netoli šios vietas seniau gyveno ūkininkai Juozas ir Anice-ta Račkauskai, kurie nuo 1945 metų rėmė Laisvės kovojojus. 1950 metų pradžioje jų sodyboje, daržinėje po šienu, buvo įrengtas bunkeris. Jame laikėsi Alfonso Martinavičiaus-Ažuolo vadovaujamo Kęstučio būrio kovojojai. Šis būrys buvo sudarytas 1949 metų pavasarį Žemaičių apygardos vado Vlado Montvydo-Žemaičio įsakymu. Jis turėjo saugoti netolie-se buvusį Žemaičių apygardos štabą. Gavę žinių iš savo agentų, 1950 metų sausio 25 dieną emgiebistai bunkerį aptiko. Tuo metu jame buvo penki žmonės. Atdidurė beviltiškoje padėtyje ir nenorėdami pasiduoti, trys partizanai – apygardos Žvalgybos skyriaus viršininkas Napalys Keršys-Švogeris, Pranas Vasiliauskas-Aidas ir vado sesuo Genė Martinavičiutė-Laumė – nusišovė. Pats A. Martinavičius ir Adolfina Balčytė-Agota buvo neseniai susižadėję, labai norėjo gyventi, todėl pasmerkė save kankini-mams tardant ir pasidavę. Deja, jų vestuvės neįvyko. A. Martinavičius buvo nuteistas sušaudyti, o A. Balčytė – 25 metams lagerio. Represuoti ir sodybos šeimininkai Račkauskai.

Gulbės užėmusios erdvų trikampį tarp Laukuvos–Varnių asfaltkelio ir senojo Žemaičių plento. Šiame kaime gimė ir gyveno partizanų spaudos darbuotoja, poetė Irena Petkutė-Neringa (1932–1953), žuvusi vos 20 metų. Didesnis paminklas jai pastatytas Laukuvoje, o gimtinėje rezistentę mena tipinis LGGRVC atminimo ženklas, kurio viršuje – Vyčio Kryžius. Ženklas pastatytas prie pagrindinio kaimo kelio ir „žiūri“ į gimtąją poetės sodybą, esančią ant kalvos, kitapus žvyrkelio. Joje gyvenę Petkai žemės turėjo nedaug, vos 9 hektarus, tačiau buvo šviesūs, sumanūs žmonės. Prie paminklėlio geriausia bus prisiminti pačios Irenos posmeilius, kad ir šiuos:

*Ir nuėjom, be baimės nuėjome,
Kur skardeno trimitai kovos.
Blaškės laisvę įsiutusiuos
vėjuose*

*Virš kraujuotų laukų Lietuvos.
Grįsim vėl... juk negrižti
negalime.*

*Parsinešime laisvę kartu.
Vėl berželių ir žiedlapių žemeje
Suisupsi, o tėviške, tu!*

Kraujuoti laukai čia, deja,

ne metafora. 200 metrų į pietvakarių nuo paminklo I. Petkutėi matosi sena sodyba, seniau priklausiusi Straukams. Jos, uždaroje teritorijoje, bet gerai matomas, atminti žadina

varniškių tarme. Jėjus į kapines pro pagrindinius vartus (nuo Medvėgalio gatvės pusės), palypėjus beveik iki kalvelės viršaus, kairėje tako pu-seje išnyra kukli paminklinė

1947 metais tapo partizanu. Žuvo 1949 metais eidamas aukštą Vakarų Lietuvos (Jūros) srities vado pareigas. Jau-niausiasis Albinas Vytautas, gi-mės 1916 metais, tarnavo 4-ja-

rus, prie savo sodybos įrengė tris žemynes, kuriose su ben-draminčiais slapstėsi. Persiriu-tus frontui, sovietų kareivai slėptuves surado. V. Montvydas tuomet ištruko gyvas ir ta-povienu pirmųjų rezistencinio sajūdžio Žemaitijoje organiza-torių „Banditaujančio“ šeimi-ninko sodybą 1944-ųjų Kūcių vakarą enkavēdistai sudegi-no. Žmona Bronė ir penketas vaikų buvo priversti pavie-niui slapstytis pas giminės ir kaimynus, nuolat keisti gyvenamają vietą. Klajoklių gyvenimą lengvino tik tai, kad jie visada jautė vyro bei tévo rū-pestį ir globą.

V. Montvydas-Žemaitis garsėjo kaip sumanus ir atsar-gus partizanas. Nuo 1944-ųjų vasaros jis miške praleido net devynierius metus. 1948-ai-siais pradėjo vadovauti Žemaičių apygardai, apėmusiai visą šiaurės vakarų Žemaitiją. Ta-pės vadu, jis ypatingą dėmesį skyrė pogrindinei literatūrai. Į jos rengimą įtraukė gabias lite-rates Teresę Rubštytę-Rūtelę, Ireną Petkutę-Neringą, Eleną Vitkutę-Samaną.

Nuo 1951 iki 1953 metų V. Montvydą sekė, žinias apie jį rinko gal 30 MGB agentų. Tačiau Žemaitis ištikimų ryšininkų ir rėmėjų turėjo daugiau. Jų dėka saugumiečių regzto operacijos vis baigdavosi ne-sékmė. Susekti apygardos va-dą padėjo atsitiktumas. Vie-nas vienos žvejys, nuolat kiurk-sodavęs valtelėje, pastebėjo, kad kas mėnesį per Sietuvą upelį, jungiantį Paršezerį ir Lūkstą, pereina du partizanai. 1953 metų vasarą apie tai pra-sitarė kaimynui, kuris, kaip pa-aiškėjo, dirbo Varnių saugu-me... Žvejys tuoju buvo „apdo-rotas“ ir, remiantis jo informa-cija, prie Sietuvų išdėstyto keturių pasalos. Vietovė tam labai tiko, nes užpelkėjusius upelio krantus jungė tik kūlg-rinda ir keli liepteliai. Per vie-ną jų vedė takas iš Reistrų į Čepaičius. Kaip tik šioje vie-toje (maždaug 2 kilometrai į vakarus nuo atminimo ženklelio) 1953 metų rugpjūčio 23-iosios vakarą pasirodė Vladas Montvydas-Žemaitis ir jo adjutantas Bronius Alūzas-Bedalis. Apšvesti raketų švie-somis partizanai neturėjo kur trauktis ir perverti kulkų žuvo. Jų kūnai buvo atvilkti į vieną iš Reistrų sodybų, po to išvežti į Varnius. Kur kovojojai užkas-ti – nežinoma.

Gatautiškė – 13-os sodybų kai-mas prie Laukuvos–Varnių plento. Gatautiškėje, netoli Montvydų sodybvietės, prie pat asfaltkelio, 1999 metais pas-

tatytas standartinis LGGRVC atminimo ženklas, žymintis rezistento, Žemaičių apygardos vado Vlado Montvydo-Žemaičio, Dédės, Etmono gimtinę.

V. Montvydas gimė 1911 metais dvaro darbininkų (vėliau ūkininkų) šeimoje. 1938 metais vedė, apsigyveno netolimame Nevardėnų kai-me, sėkmingai ūkininkavo. Ne-priklausomos Lietuvos laikais buvo aktyvus šaulys. Vokiečių okupacijos metais išstraukė į Lietuvos laisvės armijos veik-lą, tapo „Vanagų“ grupėsvadu. 1944 metais V. Montvydas sā-moningai nesitrukė į Vaka-



Žemaičių apygardos štabas ir jo apsaugos būrys. Antras iš kairės sedi Alfonsas Martinavičius-Ažuolas. Stovi (iš kairės): pirmas – Vladas Montvydas-Žemaitis, ketvirta – Genė Martinavičiutė-Laumė, aštuntas – Petras Monkus-Sidabras (1951 metų vasario 16 dieną iškėlės Trispalvę ant Medvėgalio), dešimtas – Napalys Keršys-Švogeris. 1949 metai

Fotografija iš Lietuvos ypatingojo archyvo



Paminklas Antanui Straukui Gulbėse. 2013 metai

2009 metais pastatytas paminklinis akmuo Antanui Straukui. Cia 1898 metais jis gimė, praleido vailkytę. 1919-aisiais savanoriu stojo į Lietuvos kariuomenę. Pasižymėjo kovose, tapo Vyčio Kryžiaus ordino kavalieriumi ir gavo puskarininkio laipsnį. Vėliau A. Straukas tarnavo Klaipėdos policijoje, 1930 metais perėjo į Pasienio policiją. Sią 1940-aisiais likvidavus, grįžo į tėviškę, slapstėsi. 1941-ųjų birželį, prasidėjus karui, A. Straukas bandė pa-siekti Švėkšnoje gyvenusių šeimų. Deja, pakeliui pateko į jūniršusiu raudonarmiečių nagus, atsidūrė Šiauduvos laikinai apsistojusiam dalinyje. Tik todėl, kad atrodė „įtartinas“, buvo žiauriai tardomas, sadistiškai žalojamas (nukirstos abi pėdos), galiausiai nužudytas. Palaidotas A. Straukas Laukuvos kapinėse.

Požerė – bažnytkaimis pietrytinėje Paršežerio pakrantėje, prie kelių į Varnius ir Medvėgalį. Požerės kapinėse išlikę tradicinių medinių kryžių, paminklų su senais išrašais

plokštė su kryžiumi. Cia, prie brolienių D. Milaševičienės, palaidotas Otonas Milaše-vičius (apie 1881–1949) – spaustuvininkas, trijų Lietuvos kariuomenės karininkų tėvas. Vyriausiasis jo sūnus Otonas (Otto, gimės 1904 metais) buvo karo inžinierius, prieškariu garsėjo ir kaip fotografas. 1941 metais, nenorėdamas tarnauti sovietinėje kariuome-nėje, nusišovė. Antrasis sūnus Aleksandras, gimės 1906 metais, prieškariu tarnavo husaru ir ulonų pulkuose. Nuo 1945-ųjų kurį laiką slapstėsi Požerėje bei jos apylinkėse.

**Dr. Vytenis ALMONAITIS,
dr. Junona ALMONAITIENĖ**



Ne pats pasirinkau savo dalią

Šie paprasti, bet kartu ir daug apie žmogaus gyvenimą nusakantys žodžiai parašyti ant disidento, politiko, nenuilstančio Lietuvos laisvės šauklio Antano Terlecko išleistos knygos viršelio.

Sausio 30 dieną Istorinėje Lietuvos Respublikos prezidentūroje Kaune buvo pristatyta Antano Terlecko naujausia knyga „Ne pats pasirinkau savo dalią“. Dalyvavo Seimo nariai Rytas Kupčinskas ir profesorius Arimantas Dumčius, knygos autorius sūnus Gintautas Terleckas, Lietuvos

dienoraščiuose kritikavo sovietinę valdžią. Jis savo paaškinimuose okupacinei valdžiai teigė, kad visi žmonės negali vienodai mąstyti, kaip parašyta ir buvo visiems skiepijama Markso ir Engelso teorijose. Tai tik tų žmonių nuomonės... Leidinyje nėra pagyrūniškumo ar beletristikos. Knygos autorius Antanas Terleckas kviečia skaitytojų kartu pamąstyti ir padiskutuoti.

„Manau, kad savo trūkumą, ydū, nemalonį faktų nutylėjimas būtų nepagarba skaitytojui, pačiam sau ir istorinei



Antanas Terleckas su bendraminčiais knygos pristatyme

Sajūdžio Kauno skyriaus pirmininkas Raimundas Kaminskas, disidentas, Sajūdžio veikėjas, Lietuvos „Caritas“ federacijos generalinis direktorių kunigas Robertas Grigas, Lietuvos šaulių sąjungos vadas pulkininkas Antanas Plieskis, Karių veteranų asociacijos atstovai, Vytauto Didžiojo universiteto Humanitarinių mokslų fakulteto magistrantai – istorikų klubo narai Simonas Jazavita ir Gediminas Kasparavičius, visuomenės atstovai ir kiti. Renginį vedė atsargos pulkininkas Arūnas Dudavičius. Pradėdamas renginį pakvietė pagerbti tylos minute paaukojusius gyvybę už Lietuvos laisvę.

Sveikinimo žodį tarė Istorinės Lietuvos Respublikos prezidentūros vadovė Renata Mikalajūnaitė. Šiltų žodžių ir padėkų, asmeninių prisiminimų disidentui Antanui Terleckui negailėjo Seimo narys, buvęs Lietuvos Sajūdžio pirmininkas Rytas Kupčinskas.

Vytauto Didžiojo universiteto Humanitarinių mokslų fakulteto magistrantas Gediminas Kasparavičius trumpai nusvietė knygoje perteikiamus istorinius faktus, ivertino istoriniu ir politiniu požiūriu, analizavo knygos istorinių įvykių plotmėje sasajas „balta“ ir „juoda“. Paminėjo, kad Antanas Terleckas buvo pakantus kitataučiams, bet nepakantus okupantams ir režimui. Savo

tiesai. Tiesos, kad ir kokia ji būtų, nutylėjimas ar pagražinimas paverstų atsiminimus beprasmiu kūriniu“, – teigia knygos autorius. Dėl mūsų šalies emigrantų autorius sakė:

„Ne materialinė padėtis veja žmones iš Lietuvos, o meilės Tėvynei stoka. Dėl to kalti ir tévai, kurie neįskiepia meilės Tėvynei. Lietuviai nepamilo okupantą, tačiau per ilgus okupacijos metus prislopo Tėvynės meilės jausmas“.

Knyga „Ne pats pasirinkau savo dalią“ yra palikimas Lietuvos istorijai – tai Antano Terlecko aprašomo laikotarpio dvasinės ir realios kovos dėl Lietuvos laisvės okupacijos režimo metu. Tai žmogaus – lietuvių laisvės troškimas bei jo proveržiai prieš okupantą, neteisybės deklaravimas prieš užprogramuotą sovietinį mąstymą, sovietinio „nuodo“ paleidimą okupuotoje Lietuvoje.

Manau, kad taurus žmogus, turėdamas savo Tėvynę, savo tautos šaknis, istoriją, laisvę – niekada nesitaikstys su jokiu okupaciniu režimu ar laikinai siūlomomis gyvenimo gerovėmis. Tėvynė, kaip motina, yra viena ir ją turime mylėti, gerbti ir ginti. Toks yra ir disidentas Antanas Terleckas.

Pasibaigus renginiui autorius mielai dalijo savo autografas ir palinkėjimus visiems įsigijusiems šią knygą.

Gintautas TAMULAITIS

Užsiprenumeruokite „Tremtinį“!

„Lietuvos pašto“ skyriuose ir internetu **prenumerata.post.lt** galite užsiprenumeruoti savaitraštį „Tremtinys“. Prenumerata priima iki sausio 28 dienos.

Prenumeratos indeksas 0117, kaina:

**1 mén. – 8,16 Lt,
3 mén. – 24,48 Lt,
6 mén. – 48,96 Lt.**

Dėkojame skaitytojams.

Kovo 1 d. (šeštadienį)
10 val. Radviliškio kultūros rūmuose įvyks LPKTS Radviliškio filialo ataskaitinis rinkiminis susirinkimas. Paminėsi me filialo įkūrimo 25-metį. Paibūsime kartu, pasivainiame sumuštiniais, arbata. Koncertuos buvusių tremtiniių ir politinių kalinių choras „Versmė“. Kviečiame dalyvauti.

ILSEKITES RAMYBĖJE

Elena Kiūpelytė-Jucienė
1929–2014

Gimė Lomos k. Šilalės r. ūkininkų šeimoje. 1949 m. tévai su jauniausia dukterimi Stanislava buvo ištremti į Sibirą, Irkutsko sr. Taišeto r. Tremtyje šeima išbuvo iki 1958 m. Elena su kita sesute tévų trémimo metu nebuvo namuose. Keletą metų slapstési, po to ištakėjo, gimbajame kaime pasistatė namą, nes téviškėje gyveno svetimis, augino vaikus.

Palaidota senosiose Šilalės parapijos kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame vaikus, vaikaičius, gimines ir artimuosius.



LPKTS Šilalės filialas

**Kazimieras Šandrikis
1932–2014**

Gimė Jurbarko r. Mituvos k. 1945 m. po tévelio aresto Šandrikių šeima paliko savo namus ir slapstési. Kazimieras mokėsi vidurinėje mokykloje, vėliau igijo spec. vidurinį išsilavinimą. Dirbo Kauno priešgaisrinės apsaugos, greitosios pagalbos vairuotoju. Nuo 1991 m. LPKTS Kauno filialo narys. Labai aktyviai dalyvavo filialo veikloje, pelnė padékų ir apdovanojimų. Palaidotas Karmėlavos kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame sūnų Egidijų, dukterį Eglę, gimines ir artimuosius.

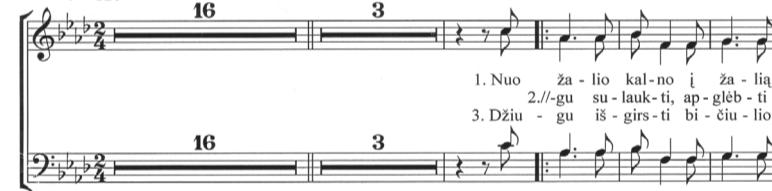
LPKTS Kauno filialas

Dainų ir poezijos šventės „Leiskit į Tėvynę“, įvyksiančios birželio 7 d. Kaune, repertuaras:

Mišrus chorus

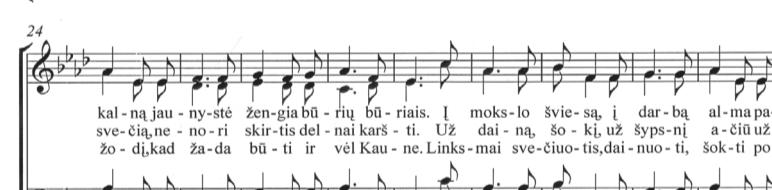
eilės A. Dabulskio

$\text{♩} = 120$



Ažuolais vainikuotas

muzika A. Bražinskio



Mišrus chorus



¶



1. „Leiskit į Tėvynę“
(m. L. Abariaus, ž. J. Šnapčio-Margelio),

2. „Ave Marija“ (m. ir ž. A. Paulavičiaus),

3. „Parveski, Viešpatie“
(ž. P. Jurkaus, m. J. Strolios),

4. „Dievo dovana“ (m. ir ž. A. Paulavičiaus),

5. „Kritusiems Lietuvos partizanams“ (m. ir ž. A. Paulavičiaus),

6. „Lietuva, brangi šalele“
(m. ir ž. V. Storostos-Vydūno),

7. „Tremtinio rauda“ (m. ir ž. A. Staponkaus),

8. „I giminę grįztam mes“
(ž. B. Brazdžionio, m. A. Paulausko),

9. „Aš verkiau parimus“
(l.l.d.),

10. „Kur giria žaliuoja“
(m. J. Gudavičiaus, ž. K. Sakauskos-Vanagėlio),

11. „Giedu dainelę“ (l.l.d. aranžuota A. Kulikausko),

12. „Tris dienas, tris naktis“
(l.l.d.),

13. „Ant kalnelio, ant aukštotojo“ (l.l.d. harm. G. Kuprevičiaus),

14. „Ažuolais vainikuotas“
(ž. A. Dabulskio m. A. Bražinsko),

15. Maršas „Atgimimas“
(m. A. Driuko).

Kauno Vytauto Didžiojo karo muziejus (K. Donelaičio g. 64, Kaunas, tel. (8 37) 320 939, (8 37) 320 765) informuoja, kad vasario 14 d. (penktadienį) dirbs iki 13 val., vasario 16 d. (sekmadienį), minint Lietuvos valstybės atkūrimo dieną ir Vytauto Didžiojo karo muziejaus 93-iąsias iškūrimo metines, muziejaus lankymas – nemokamas.



Skelbimas

Vasario 14 d. (penktadienį) 12 val. Vilkijos gimnazijoje įvyks ekspedicijos į Sibirą „Vorkuta 13“ dalyvių susitikimas su gimnazistais ir Vilkijos gyventojais. Veiks Vilkijos tremties ir rezistencijos muziejaus paroda „Vilkijiečiai Sibire“.

Po renginio ekspedicijos dalyviai padės gėlių prie perlaidotų Vilkijos krašto partizanų kapų, aplankys Vilkijos tremties ir rezistencijos muziejų.

Kviečiame dalyvauti.

Vasario 15 d. (šeštadienį) 11 val. Jurbarko seniūnijoje (Kauko g. 25, 2 aukštė) įvyks Vasario 16-osios minėjimas ir LPKTS Jurbarko filialo ataskaitinis rinkiminis susirinkimas. Rinkime filialo pirmininką. Bus galima sumokėti nario mokestį. Registracija nuo 10 val.

Po susirinkimo – popietė prie arbatos. Vaišinsimės atsineštomis vaišemis.

Nuoširdžiai kviečiame atvykti.

Vasario 15 d. (šeštadienį) Radviliškio rajone vyks renginiai, skirti Lietuvos laisvės kovos sajūdžio Tarybos 1949 m. vasario 16 d. Deklaracijos 65-osioms metinėms paminėti. **12 val.** iškilmingas minėjimas Lietuvos laisvės kovos sajūdžio memoriale (Miknių–Petrėčių sodyba, Mėnaičių k., Grinkiškio sen.), **14 val.** šventinis renginys Šeduvo kultūros ir amatų centre (Vilniaus g. 1, Šeduva).

Stilizuotame bunkeryje bus insceniuojamas kasdienis partizanų gyvenimas ir buitis. Koncertuos Lietuvos kariuomenės Karinių oro pajėgų orkestras. Organizatoriai žada pavaišinti kareiviška koše ir arbata.

Maloniai kviečiame dalyvauti!

Vasario 15 d. (šeštadienį) kviečiame į Lietuvos valstybės atkūrimo dienos minėjimą Kruonio miške.

17 val. šv. Mišias Kruonio bažnyčioje aukos vyskupas Juozapas Matulaitis;

18 val. iš Kruonio miestelio aikštės į mišką, kur užkasti 1946-ųjų vasario 15-osios naktį žuvę trys Lietuvos partizanai, pajudės iškilminga eisena su vėliauomis, deglais, žvakėmis ir gėlėmis.

Dalyvaus moksleiviai, Jūrų skautai, kudirkaičiai, visuomeninė organizacija „Vanagai“, Jaunieji Lietuvos patriotai, karinė istorijos klubas „Grenadierius“, Jaunieji konservatoriai, Lietuvos šaulių sąjungos Vytauto Didžiojo 2-osios rinktinės jaunieji šauliai, choras „Perkūnas“, Kaišiadorių kultūros centro folkloro ansamblis „Verpeta“, Rumšiškių kultūros centro folkloro ansamblis „Pravienė“, KASP Dariaus ir Girėno apygardos 2-oji rinktinė, Divizijos generolo Stasio Raštakio Lietuvos kariuomenės mokykla.

Prašome nepamiršti šiltai apsirengti ir apsiauti, pasiimti žvačkių, deglų, vėliau ar vėliavėlių.

Vaišinsimės kareiviška koše ir arbata.

Tel. pasiteirauti: (8 346) 47 373, 8 682 65 678, 8 615 29 907.

Lietuvos valstybės atkūrimo dienos renginiai Kaune

Vasario 16 d. (sekmadienį):

10 val. šv. Mišios Kauno Kristaus Prisikėlimo bažnyčioje (Žemaičių g. 31A) ir Kauno Šv. Mykolo Arkangelo bažnyčioje (Nepriklausomybės a.14A).

11 val. studentų, moksleivių ir visuomeninių organizacijų eisena į Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelį.

11.40 val. varpų muzikos koncertas Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje.

12 val. iškilmingas minėjimas, Vyčio Kryžiaus ordino vėliavos pakėlimo ceremonija, gėlių padėjimas Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje.

12.40 val. edukacinė – šventinė akcija „Atminties ikvepti“ Vienybės aikštėje.

17 val. mišraus choro „Leliumai“ koncertas ir šv. Mišios Kauno Kristaus Prisikėlimo bažnyčioje (Žemaičių g. 31A).

19 val. koncertas „Švēskime Laisvę!“ Nepriklausomybės aikštėje.

ISSN 2029-509X

Leidėjas LPKTS

Tremtinys

LPKTS puslapis internete: <http://www.lpkts.lt>

Įmonės kodas 3000 32645. Ats./sask. Nr.LT18 70440600 0425 8365, AB „SEB“ bankas.

Redaktorė

Jolita Navickienė

Redakcija:

Dalia Maciukevičienė,
Vesta Milerienė,
Ingrida Vėgelytė

Mūsų adresas: Laisvės al. 39,

LT-44309, Kaunas, tel. (8 37)

323 204, faksas (8 37) 323 214.

Indeksas 0117.

El. paštas: tremtinys@zebra.lt

Projektą „Lietuvos Laisvės kovų, tremties ir tautos netekėjų atspindžiai“ remia

Spausdino spaustuvė UAB

„Rinkos aikštė“, Josvainių g. 41,

Kėdainiai

Ofsetinė spauda 2 sp. lankai.

S P A U D O S ,

R A D I O I R

T E L E V I Z I J O S

R É M I M O

F O N D A S



Kaina 2 Lt

Tiražas 2400. Užs. Nr.

Redakcija pasilieka teisę trumpinti ir redaguoti straipsnius, rankraščiai negrąžinami. Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su autoriaus nuomone.

ILSĒKITĖS RAMYBĖJE

Kamilius Vilkickas

1922–2014



Gimė Juškonių k. Skiemonių valsč. Utenos aps. Buvo Lietuvos Laisvės kovų dalyvis, 1947 m. MGB areštuotas ir Maskvos OSO nuteistas 7 m. lagerio. Kalėjo Komijos, Kazachstano, Kemerovo sr. lageriuose. Buvo tremtyje Krasnojarsko kr. I Lietuvą grįžo 1959 m. Apsigynė Utene. Išleido knygą „Juškony“.

Nuoširdžiai užjauciamė šeimos narius ir artimuosius.

Liūdi buvę bendražygiai, politiniai kaliniai

Genovaitė Gedžiūnaitė-Sirutienė

1926–2014

Gimė Garbėnų k. Ukmergės r. ūkininkų šeimoje, auginusioje penkis vaikus – keturias dukteris ir sūnų. 1949 m. ištremtas tėvas ir vyriausioji sesuo. Vėliau ištremta mama ir Genovaitė su dviem seserimis. Brolis Jonas-Erelis tuo metu partizanavo. Žuvo 1946 m. Šeima tremtyje Tomsko sr. Teguldeto r. dirbo miško pramonėje. Genovaitė susipažino su tremtiniu Boleslovu Siručiu ir 1961 m. susituokė. Gimė sūnus Julius. 1966 m. grįžo į Lietuvą, apsigynė pas seserį Ireną, vėliau persikelė į Pajūrio miestelį.

Palaidota Pajūrio parapijos kapinėse.

Nuoširdžiai užjauciamė sūnaus šeimą, gimines, bendražygius ir artimuosius.

LPKTS Šilalės filialas

Vincas Vernickas

1929–2014



Gimė Ukmergės r., Žemaitkiemijoje, Rozalijos ir Juozo Vernickų šeimoje. Dar gimnazijoje Vincas platinė partizanų pranešimus, raginėjus kovoti už Lietuvos laisvę. 1948 m. buvo suimtas už antisovietinę veiklą, nuteistas 25 m., kalėjo Norilsko lageryje. 1958 m. grįžo į Lietuvą. Susituokė su likimo drauge Genovaitė ir išvyko atgal į Norilską. Ten gimė duktė. I Lietuvą grįžo 1966 m. Apsigynė Jurbarko. Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, aktyviai įsiliojo į Sajūdžio veiklą. Daugelį metų buvo LPKTS Jurbarko filialo valdybos nariu. Buvo išrinktas Kęstučio apygardos partizanų vadu. Apdovanotas daugybe Lietuvos valstybės apdovanojimų.

Palaidotas Raseinių r. Girkalnio kapinėse.

Nuoširdžiai užjauciamė dukteris su šeimomis ir artimuosius.

Kęstučio apygardos partizanai P. Gervylius, J. Lekutis, L. Birgiolas ir LPKTS Jurbarko filialas

Vaidutis Čeponis

1929–2014

Gimė Kaune, valstybės tarnautojų šeimoje. Mokėsi Šančiuose Juozo Vokietiačio mokykloje. Prasidėjus okupacijai su šeima išsikėlė į Pumpėnus, tėvo tėviškė. 1941 m. ištremtas į Altajaus kr. Barnaulo ir Tolmenkos r. 1946 m. su mama, broliuku ir sesute pabėgo iš tremties į Lietuvą. Tėvas iš Sibiro slapta grįžo po metų. Juos prigludė Pumpėnuose tėvo giminės. Vaidutis baigė progimnaziją. Vėliau gyveno ir mokėsi Kupiškyje. Pavykus gauti pasą, apsigynė Anykščiuose ir mokėsi Jono Biliūno gimnazijoje. 1950 m. buvo pašauktas į sovietų kariuomenę. Grįžęs gyveno Anykščiuose, sukūrė šeimą, dirbo kooperatyve vairuotoju. Užaugino du sūnus. Nuo Atgimimo pradžios aktyviai dalyvavo LPKTS veikloje. 23 m. dirbo LPKTS Anykščių filialo finansininku.

Palaidotas naujosiose Anykščių kapinėse.

Nuoširdžiai užjauciamė žmoną Genutę, sūnus Kęstutį, Gendrūtį, seserį Danutę ir jų šeimas.

LPKTS Anykščių filialas



Paminėta Birutės diena

Vasario 8-ąjį minėdamos Birutės dieną, Lietuvos kariuomenės karininkus, bendrų tikslų siekiančių visuomeninių organizacijų narius ir artimuosius pabūti kartu vėl sukvietė LDK Birutės karininkų šeimų moterų sąjungos narės. Graži tradicija tęsiama – į Kauno Šv. Mykolo Arkangelo (Igulos) bažnyčią ir Kauno Igulos karininkų ramovę, kurioje prieš 89 metus gen. Vlado Nagio-Nagevičiaus iniciatyva buvo įkurta ši visuomeninė patriotinė moterų organizacija Nepriklausomybės kovų savanoriams invalidams šelpti, tą dieną birutietės susirinko iš Vilniaus, Kauno, Marijampolės, Alytaus, Šiaulių, Panevėžio, Klaipėdos skyrių. Po šv.

Mišių, aukotų Lietuvos kariuomenės vyriausiojo kapeliono plk. ltn. Rimo Venckaus, Lietuvos karininkojos reprezentaciniuose rūmuose prie ižiebtų Birutiečių aukuro vėl skambėjo ramovės meno vadovo Gintaro Venckaus ir renginio vedėjo Viliaus Kaminsko užvesta ir visų susirinkusių giedama „Birutės giesmė“ bei LMTA magistrantės pianistės Emos Bojudžian ir solisto VDU Muzikos akademijos magistrių „Jaunojo bajoro daina“ iš Jurgio Karnavicius operos „Gražina“; organizacijos nares – karininkų žmonas ir dukteris – sveikino ir daug šiltų padėkos žodžiu, iprasminančiu jų visuomeninę veiklą puoselėjant ir skleidžiant tautines tradicijas tarp jaunimo, labdaringai padedant nepritekiui išgyvenančioms šeimoms bei rūpimimasi savo – Lietuvos karininko, tarnaujančio Tėvynei ar taikdariškoje misijoje toli nuo namų – šeimos gerove, darna ir dobra, skyrė krašto apsaugos ministras Juozas Olekas, Lietuvos kariuomenės vadas gen. ltn. Arvydas Pocius, parlamentarė Rasa Juknevičienė, ramovės viršininkas mjr. Donatas Mazurkevičius, Lietuvos Sajūdžio Kauno skyriaus pirmininkas Raimundas Kaminskas ir pavaduotojas Zigmantas Tamakauskas bei Lietuvos kariuomenės atsargos karininkų, Lietuvos rezervo karių asociacijos atstovai. Malonu buvo išgirsti Austėjos An-

ziulytės pasisakymą „Ką reiškia būti karininko dukterimi“ ir motyvus, dėl kurių ji taip pat pasirinko birutietės kelią. Šios tradicinės šventės metu vis ryškiai idėjomis ir prasmingais darbais liepsnojančių Birutiečių aukurą savo liepsnelėmis papildė šešios naujosios Vilniaus, Alytaus ir Marijampolės draugijų narės. Joms LDK Birutės karininkų šeimų moterų sąjungos pirmininkė Namida Pocienė prisegė karūnuotą sidabrinę rūtos šakelę – išskirtinį birutiečių ženkla.

Iki širdies gelmių svečius sujaudino LDK Birutės karininkų šeimų moterų Kauno draugijos narių atlanka, smuikininkės Lijanos Žiedelytės ir birutietės Onos Stašai-



Birutiečių meninė-muzikinė kompozicija „Birutės sakmė“



LR krašto apsaugos ministras J. Olekas, Lietuvos kariuomenės vadas gen. ltn A. Pocius, LDK Birutės karininkų šeimų moterų sąjungos pirmininkė N. Pocienė, brg. gen. G. Zenkevičius, gen. mjr. A. Leika

tienės režiuota meninė-muzikinė kompozicija „Birutės sakmė“, pasakojanti vaidilutės Birutės ir LDK Kęstučio, Vytauto Didžiojo šeimos, istoriją, supažindinus su anu laikų lietuvių papročiais, kovą su kryžiuočiais. Sakmės žodžius lyg vainiku apipynė šaulio, VDU Muzikos akademijos studento Dovydo Jokubauskio – „krivių krivaičio“, Vaidilos daina iš Miko Petrauskio operos „Birutė“ ir birutiečių ansamblis dainuoja lietuvių liaudies dainas, VDU folkloro ansamblis „Linago“ kanklininkės Gintarės Dobkevičienės kankliavimas. Iš širdies skambant Ž. Anilionio dainai „Birutės kalnas“ po visą salę pasklidio birutiečių išneštos mažosios ugnelės, uždegotos nuo „amžiniosios žinyčios“ židinio ugnies, švelnia šiluma sušildžiusios kiekvieno jausmus.

Dalia LUKŠAITĖ-MACIUKEVIČIENĖ

Televizijos programa

vasario 17–23 d.



LRT

Pirmadienis, vasario 17 d.

6.00 Labas rytas, Lietuva. 9.00 Ryto suktinis su Z.Kelmickaitė (k.). 10.00 Visi namie (k.). 10.30 „Žinių riteriai ir damos“ (k.). 11.45 Žingsnis po žingsnio (k.). 12.00 „Miestelio ligoninė“. Ser. 13.00 Stilius (k.). 13.55 Laba diena, Lietuva. 15.50 „Senis“. Ser. 17.00 „Kobra 11“. Ser. 18.00 Šiandien. 18.50 „Naisių vasara“. Ser. 19.25 Nacionalinė paieškų tarnyba. 20.25 „Perlas“. 20.30 Panorama. 21.15 Dėmesio centre. 21.45 Teisė žinoti. Pertr.- 22.00 „Perlas“. 22.45 Vakaro žinios. 23.15 „Putino žaidynės“. Dok.f. 2013. Vokietija, Izraelis, Austrija. 0.30 „Senis“ (k.). 1.45 Dėmesio centre (k.).

Antradienis, vasario 18 d.

6.00 Labas rytas, Lietuva. 9.00 „Kobra 11“. Ser. 10.00 „Eurovizijos“ nacionalinė atranka (k.). 12.00 „Miestelio ligoninė“. Ser. 13.00 Nacionalinė paieškų tarnyba (k.). 13.55 Laba diena, Lietuva. 15.50 „Senis“. Ser. 17.00 „Kobra 11“. Ser. 18.00 Šiandien. 18.50 „Naisių vasara“. Ser. 19.25 Emigrantai. 20.25 „Perlas“. 20.30 Panorama. 21.15 Dėmesio centre. 21.45 Pinigų karta. Pertr.- 22.00 „Perlas“. 22.45 Vakaro žinios. 23.15 „Prisikėlės faras“. Ser. 0.15 „Senis“ (k.). 1.30 Dėmesio centre (k.).

Trečiadienis, vasario 19 d.

6.00 Labas rytas, Lietuva. 9.00 „Kobra 11“. Ser. 10.00 Chorų „Eurovision“ (k.). 12.00 „Miestelio ligoninė“. Ser. 13.00 Emigrantai (k.). 13.55 Laba diena, Lietuva. 15.50 „Senis“. Ser. 17.00 „Kobra 11“. Ser. 18.00 Šiandien. 18.50 „Naisių vasara“. Ser. 19.25 Taip. Ne. 20.25 „Perlas“. 20.30 Panorama. 21.15 Dėmesio centre. 21.45 Specialystyrmas. Pertr.- 22.00 „Perlas“. 22.45 Vakaro žinios. 23.15 „Kūnų medžiotojai“. Trileris. 2003. Lenkija. 1.10 „Senis“ (k.). 2.25 Dėmesio centre (k.).

Ketvirtadienis, vasario 20 d.

6.00 Labas rytas, Lietuva. 9.00 „Kobra 11“. Ser. 10.00 Duokim garo! (k.). 12.00 „Miestelio ligoninė“. Ser. 13.00 Bėdu turgus (k.). 13.55 Laba diena, Lietuva. 15.50 „Senis“. Ser. 17.00 „Kobra 11“. Ser. 18.00 Šiandien. 18.50 „Naisių vasara“. Ser. 19.25 Taip. Ne. 20.25 „Perlas“. 20.30 Panorama. 21.15 Dėmesio centre. 21.45 Specialystyrmas. Pertr.- 22.00 „Perlas“. 22.45 Vakaro žinios. 23.15 „Kūnų medžiotojai“. Trileris. 2003. Lenkija. 1.10 „Senis“ (k.). 2.25 Dėmesio centre (k.).

Penktadienis, vasario 21 d.

6.00 Labas rytas, Lietuva. 9.00 „Kobra 11“. Ser. 10.00 „Naisių vasara“ (k.). 11.50 Lašas po lašo (k.). 12.00 „Miestelio ligoninė“. Ser. 13.00 Taip. Ne (k.). 13.55 Laba diena, Lietuva. 15.50 „Senis“. Ser. 17.00 „Kobra 11“. Ser. 18.00 Šiandien. 18.50 „Naisių vasara“. Ser. 19.25 Taip. Ne. 20.25 „Perlas“. 20.30 Panorama. 21.15 Duo-kim garo! Pertr.- 22.00 „Perlas“. 23.15 „Žemės stulpai“. Ser. 1.15 „Senis“ (k.).

Šeštadienis, vasario 22 d.

6.00 Emigrantai (k.). 7.00 Bėdu turgus (k.). 8.00 Pagalbos ranka. 8.30 Gimtoji žemė. 9.00 Animacija. 10.00 Linksmojo knyga. 10.30 Ryto suktinis su Z.Kelmickaitė. 11.30 Durys atsidaro. 12.00 „Vanduo – tai gyvybė. Misija Tana“. Dok.f. 13.00 „Dainų dainelė 2014“. 15.00 Popietė su A.Cekuoliu. 15.30 Pasaulio panorama. 16.00 Žinios. 16.10 Sveikinimų koncertas. 18.30 „Žinių riteriai ir damos“. 19.50 Visi namie. 20.25 „Perlas“. 20.30 Panorama. 21.00 „Eurovizijos“ nacionalinė atranka. 23.00 „Dėkui, kad rūkot!“ Komedija. 2005. JAV. 0.55 „Vanduo – tai gyvybė. Misija Tana“ (k.).

Sekmadienis, vasario 23 d.

6.00 Popietė su A.Cekuoliu (k.). 6.30 Šventadienio mintys. 7.00 Ryto suktinis su Z.Kelmickaitė (k.). 8.00 Girių horizontai. 8.30 Kaičių akademija. 9.00 Animacija. 10.00 Gustavo enciklopedija. 10.30 „Leonardas“. Ser. 11.30 Visi namie (k.). 12.00 „Neregėtoji Arabija. Arabijos brangakmenis“. Dok. 13.00 „Puaro“. Ser. 15.00 Krepšinis. LKL čempionatas. Kėdainių „Nevėžis“ – Šiauliai „Šiauliai“. Pertr.- 16.00 Žinios. 17.00 Kelias. Mašinos. Žmonės. 17.30 Lašas po lašo. 17.35 Stilius. 18.30 Chorų „Eurovision“. 20.30 Panorama. 20.45 Savaitė. 21.15 Mūsų laisvės metai – 2002. 23.15 Kelias į 2014 pasaulio futbolo čempionatą. 1d. 23.45 „Puaro“ (k.).

LRT kultūra

Pirmadienis

8.05 „Leonardas“. Ser. 9.00 Labas rytas, Lietuva (k.). 11.30 Savaitė (k.). 12.00 Kine kaip kine (k.). 12.25 „Moteris ir keturi jos vyrai“ (k.). 13.55 Kai mūžos prabyla (k.). 14.30 Šventadienio mintys. 15.00 Septynios Kauno dienos (k.). 15.30 Istorijos detektivai. 16.20 Laba diena, Lietuva (k.). 17.40 Žinios (k.). 18.00 Trembita. 18.20 „Rygos kariniai“. Istorinis f. 2007. Latvija. 20.30 LNOBT spektaklis. G.Puccini „Madam Butterfly“. 22.00 „Operacija „Kekas“. Komedija. 2012. JAV. 23.30 Panorama (k.). 0.15 Linija, spalva, forma (k.). 1.00 Koncertuoja „Camerata Klaipėda“ (k.).

Antradienis

8.05 „Miestelio ligoninė“. Ser. 9.00 Labas rytas, Lietuva (k.). 11.30 Durys atsidaro. 12.00 „Madam Butterfly“ (k.). 13.30 Kino gidas. 13.45 Koncertuoja „Camerata Klaipėda“ (k.). 15.00 Kultūros savanoriai (k.). 15.30 Linija, spalva, forma (k.). 16.20 Laba diena, Lietuva (k.). 17.40 Žinios (k.). 18.00 Vilniaus albumas. 18.15 Animacija. 18.45 Pagalbos ranka. 19.10 Lietuvos tūkstantmečio vaikai. 20.15 Septynios Kauno dienos (k.). 20.45 Visi namie. 21.15 Dar širdyje – ne sutema. 21.45 Posūkiai su V.Gerulaičiu. 22.30 „Proto šturmasis“. Dok. 23.00 Naktinis ekspresas. 23.30 Panorama (k.). 0.15 „Putino žaidynės“. Dok.f. 2013. Vokietija, Izraelis, Austrija. 1.25 Muzikos pasaulio žvaigždės.

Trečiadienis

8.05 „Miestelio ligoninė“. Ser. 9.00 Labas rytas, Lietuva (k.). 11.30 Naktinis ekspresas (k.). 12.00 Lietuviškos dainos konkursas „Drąsiai, aukštai pakils balsai“ koncertas (k.). 13.40 Iskilmingas Vasario 16-osios minėjimo koncertas (k.). 15.00 Visi namie. 15.30 Posūkiai su V.Gerulaičiu (k.). 16.20 Laba diena, Lietuva (k.). 17.40 Žinios (k.). 18.00 Rusų gatvė. 18.15 Linksmojo knyga. 18.45 Girių horizontai. 19.10 Estrados klasikos vakaras. 20.30 ...formatas. V.Reimeris. 21.00 Elito kinas. „Submarinas“. 2010. Danija, Švedija. 23.00 Naktinis ekspresas. 23.30 Panorama (k.). 0.15 „Madam Butterfly“ (k.).

Ketvirtadienis

8.05 „Miestelio ligoninė“. Ser. 9.00 Labas rytas, Lietuva (k.). 11.30 Naktinis ekspresas (k.). 12.00 Stepanikovo dvaras ir jo gyventojai (k.). 14.30 Koncertas „Šokio karalienė“. 1d. 16.00 Menora. 16.20 Laba diena, Lietuva (k.). 17.40 Žinios (k.). 18.00 Inteligentiski chuligani. Apie „Melo ekonomiką“. A.Tapinas kabinė A.Maldeikiene. 18.50 Prisiminkime. Dainuoja V.Kuprys. 19.00 Monografijos „Žibuntas Mikšys“ pristatymas. 19.50 Kompozitoriaus J. Siurblio dainos. 20.00 „Žinių riteriai ir damos“. 21.00 Prisiminkime. Dainuoja N.Ambrazaitytė. 21.15 Kultūros savanoriai. 21.45 Legendos. 22.30 LRT studija Vilniaus knygų mugėje 2014. 23.00 Naktinis ekspresas. 23.30 Panorama (k.). 0.10 Elito kinas. „Submarinas“ (k.).

Penktadienis

8.05 „Miestelio ligoninė“. Ser. 9.00 Labas rytas, Lietuva (k.). 11.30 Naktinis ekspresas (k.). 12.00 Muzika gyvai (k.). 13.15 Lietuvos tūkstantmečio vaikai. 14.20 ...formatas (k.). 14.50 Durys atsidaro. 15.15 Legendos (k.). 16.00 Vilniaus sasiuvinis. 16.20 Laba diena, Lietuva (k.). 17.40 Žinios (k.). 18.00 A.Aleksandravičiaus knygos „Žemaitėje – mona meilė“ pristatymas. 18.50 Prisiminkime. Skambina B.Dvarionas. 19.00 A.Urbonaitės knygos „Žydiškų daiktų kambarys“ pristatymas. 19.50 Prisiminkime. Šoka J. ir Č.Norvaišas. 20.00 „Sėdžiu po langeliu“. Muzikinis f. 20.30 Prisiminkime. Skambina L. ir K.Grybauskai. 20.45 „Apokalipsė. Antrasis pasaulinis karas“. Dok. 21.45 Teatras. 22.30 LRT studija Vilniaus knygų mugėje 2014. 23.00 Panorama (k.). 0.10 „Žinių riteriai ir damos“. 1.10 Muzikos pasaulio žvaigždės.

Šeštadienis

8.05 „Miestelio ligoninė“. Ser. 8.55 Vilniaus sasiuvinis (k.). 9.10 Trembita (k.). 9.30 Vilniaus albumas (k.). 9.45 Rusų gatvė (k.). 10.00 Tiesioginė LRT RADIOS laidos „Kultūros savaitė“ transliacija. 11.00 Menora (k.). 11.15 Krikščionio žodis. 11.30 Kelias (k.). 11.45 LRT studija Vilniaus knygų mugėje 2014. 12.35 Kine kaip kine. 13.00 „Vyrų vasara“. 1970. Psichol. detekt. 14.35 LRT studija Vilniaus knygų mugėje 2014. 15.25 Groja Lietuvos nacionalinių simfoninių orkestras, dainuoja V.Urmanavičiūtė-Urmana. Dirigentas J.Aleksa. 17.00 „Apokalipsė. Antrasis pasaulinis karas“ (k.). 18.00 MMC albumo „Modernaus meno centras. Lietuvos tapyba 1960–2013“ pristatymas. 18.50 Žinios (k.). 19.00 G.Kanovičiaus „Rinktinė raštų“ (5 tomų) pristatymas. 19.50 Prisiminkime. Dainuoja